

ЯК НЕ ПОТРАПИТИ НА ГАЧОК УЧНІВСЬКИХ МАНІПУЛЯЦІЙ?

Дайте
прочитати
батькам

Світлана ОВСІЄНКО, практична психологиня,
спеціалізований НВК «ДНЗ – ЗНЗ «Лілея»,
м. Київ

Часом учні нарікають на однокласників або педагога. Та чи завжди скарги мають підґрунтя? Досить часто причиною непорозумінь є невміння самої дитини спілкуватися або бажання привернути до себе увагу рідних, які надають перевагу соцмережам, хатнім справам та іншим заняттям, нехтуючи контактами із власним чадом. Помітивши, як батьки мобілізуються до боротьби за її благополуччя у відповідь на скарги, дитина продовжує вдаватися до маніпулювання. Чим загрожує така ситуація та як їй протидіяти? Пошукаймо відповіді разом з автором статті.

Маніпуляція: суть і причини

Ідеальна ситуація — коли дитина зростає у психологічно комфортних умовах, де батьки й учителі з повагою ставляться до її особистого простору/вподобань, намагаються зрозуміти дитячі почуття і прагнення, підтримують на шляху до досягнень, пишаються здобутками. У такому разі юна особистість виростатиме психічно врівноваженою, не боячись висловлювати свою думку, визнавати помилки і говорити про потреби — тоді вона буде шукати конструктивні підходи в комунікації.

На жаль, стосунки між дорослими і дітьми не завжди довірчі. А трапляється, що будуються вони на взаємній нетерпимості, нерозумінні й егоїзмі.

Аби захистити себе від негативних впливів різного типу чи бажаючи привернути до себе увагу дорослих, діти вдаються до маніпуляцій.

Причини виникнення маніпуляцій:

- недостатня увага до дитини,
- сформовані стереотипи,
- відчуття занедбаності,
- тривожність,
- тиск з боку дорослих,
- бажання приховати оцінку чи погану поведінку,
- конфлікти з однолітками.

Маніпуляція — спосіб впливу на сприйняття, поведінку людей, спрямований на самозахист або досягнення своїх цілей за допомогою облудної, прихованої

чи насильницької тактики. Іншими словами, маніпуляція — це непряме насильство, вторгнення в особисті кордони людини задля того, аби примусити її зробити те, що хоче маніпулятор. Окрім того, маніпуляція — це в певній мірі небажання брати на себе відповідальність.

До школи діти приходять досвідченими маніпуляторами, бо вже засвоїли алгоритм маніпулювання від батьків: «Прибереш іграшки — дам пограти на телефоні». Зростаючи, вдосконалюють мистецтво впливу на дорослих, переймаючи від однолітків і вчителів ще витонченішу практику маніпулятивних дій.

Види поведінки дитини-маніпулятора

Брехня. Намагаючись приховати якісь не зовсім добрі дії, учні можуть говорити неправду. Наприклад у таких ситуаціях: не вивчив урок, щось розбив, зламав, зіпсував, когось образив тощо. Якщо ж учні дуже часто вдаються до брехні, то, можливо, вчитель або батьки занадто суворі, надміру критикують, карають, лають, погрожують. Аби уникнути покарання, приниження, дитина обирає брехню.

Приховування правди. Діти застосовують цей спосіб як альтернативу брехні. Це може бути щось на кшталт «забув сказати». Такому мовчуну слід більше приділяти часу, налагоджувати з ним добрі, довірчі взаємини, потрібно формувати в нього почуття безпеки.

Зустрічайте нові посібники для 2-го класу

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

- ☀ Робочий зошит № 1
- ☀ Робочий зошит № 2
- ☀ Зошит з інформатики
- ☀ Формувальне оцінювання

УКРАЇНСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

- ☀ Зошит з розвитку зв'язного мовлення
- ☀ Тренажер із правопису: зошит № 1 і зошит № 2

Замовляйте комплект робочих зошитів
для 2-го класу:

(067) 504 5022,
(050) 761 7259

books@dvsvit.com.ua